

Kutatási beszámoló

2015. május 18-21. között a Milánói Állami levéltárban töltött időről

Májusi rövid tanulmányutam célja az volt, hogy a szakdolgozatomban ismertetett diplomáciai levélmásolatok (MTA Kézirattár 4936 VI-VII. csomó) eredeti példányait felkutassam, a dolgozatírás közben felmerült kételyeket lehetőleg eloszlassam, és az eredeti dokumentumok pontos lelőhelyeit összegyűjtsem. A kutatást azon oklevelekre szűkítettem, amelyek nem a Magyar Királysággal folytatott diplomáciai levelezést tartalmazó anyagban (Potenze Estere Ungheria) találhatóak, így 38 oklevél azonosítása várt rám.

Május 18-án Milánóba érve rögtön felkerestem az Archivio di Stato di Milanót és frissítettem a beiratkozásomat, valamint a soron kívül rendelkezésemre bocsájtott két csomóban (ASMi Fondo Visconteo-Sforzesco (VS) 557 (Potenze Estere Francia) és 1203 (P.E. Spagna)) vélt diplomáciai levelek keresésébe kezdtem. Az 557-esben megtaláltam a keresett levelet, az 1203-asban viszont nem találtam meg a Magyar Királyságra vonatkozó dokumentumokat.

Május 19-én a császári udvarba és Velencébe küldött, vagy onnan érkezett levelek (ASMi VS 583-584, 1273) felkutatását végeztem, minden másolat eredetijét sikerült pontosan azonosítani.

Május 20-án hasonlóan jártam el egy további velencei, ferrarai, nápolyi csomókkal (ASMi VS 254, 337, 387). Ezekon kívül sikerült a katalógus segítségével beazonosítani a „P.E. Aragonia-Spagna” címen futó spanyol iratokat, amelyek között megtaláltam a 18-án nem lelt leveleket.

Május 21-én délelőtt a római iratokat dolgoztam fel (ASMi VS 116-118), valamint az ASMi VS 650 csomó egyik levelét kerestem ki kiegészítő információk szerzése végett.

A kitűzött célok közül maradéktalanul sikerült teljesíteni az eredeti dokumentumok felkutatását és pontos azonosítását. A dátum szerint rendezett milánói anyagban viszonylag egyszerű volt megtalálni a keresett dokumentumokat, ezekről rövid leírást készítettem (pl.: lelőhely, becsült méret, oldalszám, sérülések). Az akadémiai kézirattárban őrzött másolatok általában részlegesek, ezért igyekeztem ezeket kiegészíteni, 12 levélről teljes másolatot készítettem, további 8-ról részlegesen.

Nem várt eredmény volt, hogy sikerült az ASMi VS 583 pp.190-193. levél a XX. század eleji kutatók által tévesen 1496. április 18-i dátummal átírt másolatának (MTAK 4936 VII 16) keltezését az eredeti levél alapján 28-ra helyesbíteni. Ezen kívül az ASMi VS 583 p.145. számú, komolyabb sérüléseket elszenvedett levél másolatában (MTAK 4936 VII 18) sikerült a korábbi kutatók egy téves szövegjavítását helyesbítenem a papír begyűrődött szélén kivehető betűk alapján. (Szöveg: „*Io nō ho ancora fto la littera*”. Korábbi javítás: *comunicato*. A kihajtott lapszélen látható egy p „hasa”, a „re” betűkapcsolat, valamint egy f balra lelógó vége, ezek a részletek pontosan megegyeznek a két sorral lejjebb leírt *presentaro* szó elejének írásmódjával, tehát jogosan feltételezhető, hogy a levél szerzője mindkét esetben a *presentare* ige alakjait használta, tehát a szöveg: „*Io nō ho ancora presentato la littera*”). Sikerült azonosítani az eddig névtelenül számon tartott MTAK 4936 VII 29 szerzőjét is. A dátum alapján megtaláltam a dokumentum eredetijét (ASMi VS 584, korábbi jelzete: 582/239), ez sem tartalmazott aláírást. Viszont két az előbbivel egyazon napon kelt dokumentum segítségével sikerült megismerni a levél szerzőjét, Baldassare de Pusterlát. Az elsőt (ASMi VS 584 p.26.) azonos kézírás szerepel, de ezen aláírás is van, ami azonban nehezen olvasható, csak a Baldassare név vehető ki rajta jól. A másodikon (ASMi VS 584 p.25.), amelyet valószínűleg hivatalos írnok jegyzett le, szerepel 4 követ neve is, akik ezen a napon I. Miksa udvarában tartózkodtak, közülük csak a

feljebb említett hallgatott a Baldassare névre. Végül elkészítettem egy követjelentéseket összefoglaló dokumentum (ASMi VS 584 pp.9-10.) másolatát is, amely – bár pusztán az ASMi VS 584 pp.2-3.~MTAK 4936 VII 27-ben olvasható információkat közli – magyar vonatkozású dokumentum, tehát a hungarikakutatás elveit szigorúan véve mégis érdemes a lemásolásra, de legalábbis meglétének feljegyzésére.